

Vreme, klima in podnebje

Ko je pri nas oblačno in mrzlo, bi včasih radi kakor jeseni ptice selivke odleteli v sončne, tople južne kraje. Blizu ekvatorja je namreč vse toplejše. To pa zaradi tega, ker padajo sončni žarki, drugače kot pri nas, strmo na območje. Prav zato so tropski kraji tako vroči. Klima ali podnebje nekega območja je torej odvisna od njegove oddaljenosti od teh krajev.

Na podnebje seveda vpliva tudi oblika kraja, npr. gorovje ali bližina morja. Klima pa je vsekakor odločilna za življenje v pokrajini, za rastlinstvo, živalstvo, za bivališča prebivalcev, delo in pridelke.

Na zemlji se vrstijo široki pasovi različnega podnebja na obeh straneh ekvatorja. Segajo od polarnega, ledenega, hladnega prek zmernega do vročega puščavskega in na drugem kraju spet deževnega podnebja ob ekvatorju. Tu mislimo tudi na silovite poletne morske viharje, kakor je bil lani poleti nad Atlantikom tropski ciklon ali hurikan Katrina, ki je med drugim opustošil tudi veliko ameriško mesto New Orleans.

Hvaležni smo lahko, da srečno živimo v zmernem podnebjju, kjer so razmeroma topla poletja in hladne zime. Vendar se tudi v naših krajih lahko

zgodí, da je včasih neizprosna suša, včasih pa so močni nalivi in poplave. Sonce, voda in veter delajo vreme, oblaki so vremenski vlaki.

Klimatologi, ki preučujejo klimo, trdijo, da se vreme in klima postopoma segrevata, saj je ozračje na svetu že močno onesnaženo in se Zemlja vse bolj ogreva. Seveda pa se podnebje v daljši meri vedno spreminja. Zemlja je npr. že doživela dolge in uničujoče ledene dobe. Vulkani lahko izbruhnijo in s pepelom zatemnijo Sonce, smer vetrov se lahko premakne in s tem tudi padavine ...

Podnebje nekega območja so vremenske razmere v daljšem obdobju. Vsakokratno vreme pa se lahko hitro spremeni. Pred kratkim je še sijalo sonce, že prižene močan veter črne oblake in pada dež ali sneg. Poleti so nevihte, ko bliska in grmi in lahko pada celo toča. Vremenske razmere danes merijo sateliti in opazovalnice po vsem svetu, računalniki rišejo vremenske karte. Vremenska napoved pa je zelo pomembna. Gotovo veste, za koga posebno.

»Območje visokega zračnega pritiska je nad srednjo Evropo, temperatura se viša, ne pričakujemo večjih padavin ...,« tako morda napovedujejo vremenoslovci. Upajmo, da se ne bodo spet zmotili! Kaj, če bi sami orisali današnje vreme in razložili tujemu potniku podnebje ali klimo pri nas čez vse leto ...?